



**KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE  
WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI**

## 1. Wstęp

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem oraz nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli regulują krajowe akty prawne<sup>1</sup> – implementujące dyrektywę 2006/7/WE dotyczącą zarządzania jakością wody w kąpieliskach<sup>2</sup>.

Woda w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli jest elementem środowiska i jej jakość jest bezpośrednio uzależniona od stanu tego środowiska.

Systematyczne monitorowanie, zarządzanie jakością oraz nadzór nad jakością wody w kąpieliskach, wprowadzone przepisami krajowymi w oparciu o przepisy dyrektywy 2006/7/WE, poprzez m.in. podejmowanie działań mających na celu rozpoznawanie zagrożeń, poprawę jakości wody, wprowadzanie ograniczeń w kąpeli, nadzór sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, skutkuje minimalizacją ryzyka dla kąpiących się.

Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony wody w kąpieliskach jest możliwe poprzez ocenę realnych zagrożeń, analizę wskaźników mikrobiologicznych i przede wszystkim poprzez zarządzanie jakością wody w kąpieliskach przez: organizatora, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działania te pozwalają na wykrycie zanieczyszczeń stanowiących niebezpieczeństwo dla osób kąpiących się.

Zgodnie z przepisami prawa krajowego środki zarządzania polegają na:

- ◆ określeniu i regularnej aktualizacji profilu wody w kąpielisku,
- ◆ określeniu harmonogramu kontroli wody, kontroli i ocenie jakości wody w kąpielisku, klasyfikowaniu jakości wody,
- ◆ określeniu oraz ocenie przyczyn zanieczyszczenia, które mogłyby mieć wpływ na wodę w kąpielisku oraz niekorzystnie wpływać na zdrowie kąpiących się,
- ◆ informowaniu społeczeństwa, w tym aktywne rozpowszechnianiu i niezwłocznym udostępnianiu informacji o klasyfikacji wody w kąpielisku oraz zakazie kąpeli przez oznakowanie kąpieliska,
- ◆ podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie narażeniu kąpiących się na kontakt z zanieczyszczeniami, podejmowaniu działań w celu obniżenia ryzyka zanieczyszczenia.

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.); *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli* (Dz.U. poz. 255); *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli* (Dz. U. poz. 2476); *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie profilu wody w kąpielisku* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2499).

<sup>2</sup> Dyrektywa 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. *dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylająca dyrektywę 76/160/EWG* (Dz. Urz. UE L 64 z 04.03.2006, str. 37).

## 2. Terminy otwarcia kąpielisk

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne* sezon kąpielowy obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września. W sezonie kąpielowym w 2023 r. średni czas otwarcia kąpieliska wynosił 67 dni, najdłuższy 121 dni, a najkrótszy 13 dni.

Okres funkcjonowania kąpieliska, tj. data jego otwarcia i zamknięcia, jest ustalany przez organizatora indywidualnie dla każdego kąpieliska. Sezon kąpielowy jest określany i zatwierdzany przez radę gminy w uchwale gminy. Informacje te można znaleźć w internetowym [Serwisie Kąpieliskowym](#) prowadzonym przez Główny Inspektorat Sanitarny.

## 3. Stan sanitarny kąpielisk

Aby ocenić jakość wody w kąpielisku, analizujemy parametry, świadczące o zanieczyszczeniu mikrobiologicznym – *Escherichia coli* i enterokoki, które zostały zakwalifikowane jako stanowiące potencjalnie największe ryzyko zdrowotne dla osób kąpiących się. Prewencyjne działania podejmowane w odniesieniu do wód w kąpieliskach oparte są na realnej ocenie wody i natychmiastowej reakcji. Środkami prewencyjnymi są badania mikrobiologiczne wody oraz wizualne nadzorowanie wody w zakresie występowania zakwitów sinic, makroalg, fitoplanktonu morskiego oraz stałych zanieczyszczeń mogących wpłynąć na bezpieczeństwo osób kąpiących się.

Bieżącym nadzorem sanitarnym w 2023 r. objęto 683 kąpielisk.

Tab. 33 Liczba kąpielisk nadzorowanych w latach 2014-2023

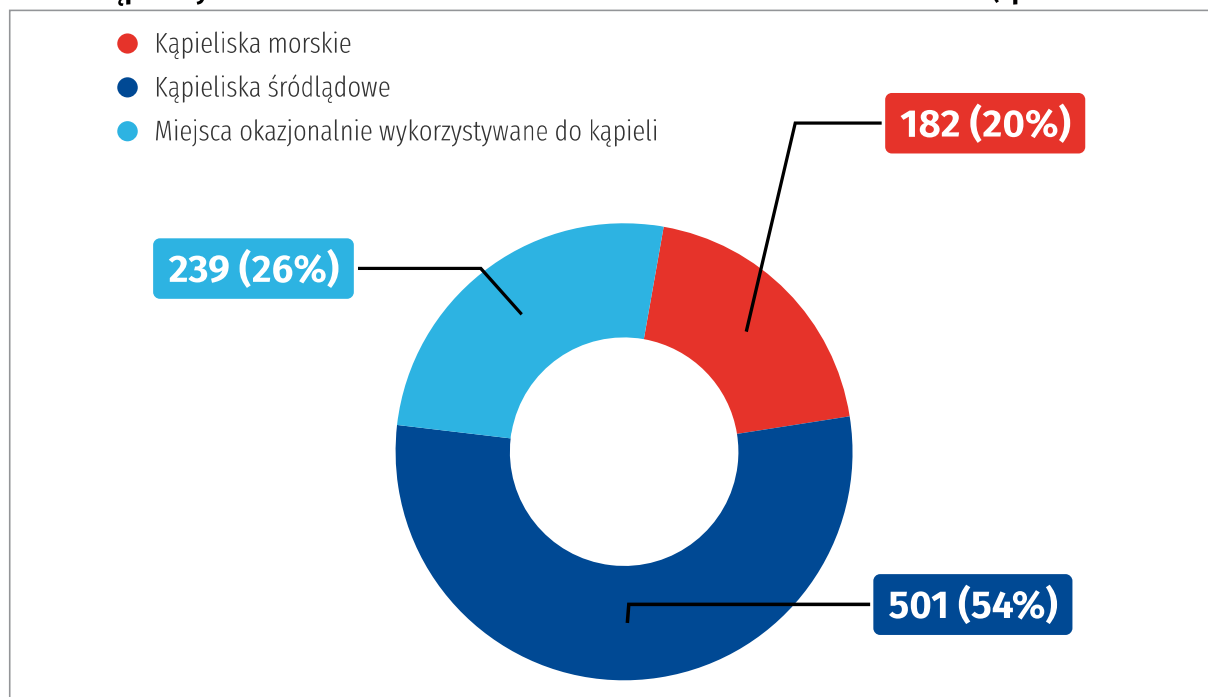
(opracowanie własne)

Rodzaj wody	Liczba kąpielisk									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wody przybrzeżne i przejściowe	84	82	88	97	146	163	166	173	179	182
Wody śródlądowe	117	115	113	108	337	443	436	484	492	501
Razem	201	197	201	205	483	606	602	657	671	683

Najwięcej kąpielisk w 2023 r. znajdowało się na obszarze województwa zachodniopomorskiego (141) i pomorskiego (134). Najmniej kąpielisk w 2023 r. zlokalizowanych było w województwie podkarpackim (12).

Grupa kąpielisk morskich objętych nadzorem w sezonie kąpielowym 2023 r. liczyła 182 obiekty (stanowi to odpowiednio około 20% ogółem i 100% skontrolowanych kąpielisk w grupie). Znaczenie tych kąpielisk jest duże z uwagi na znaczną liczbę osób z nich korzystających w sezonie letnim.

**Wyk. 87 Liczba kąpielisk morskich i śródlądowych oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel w sezonie kąpielowym 2023 r. (opracowanie własne)**



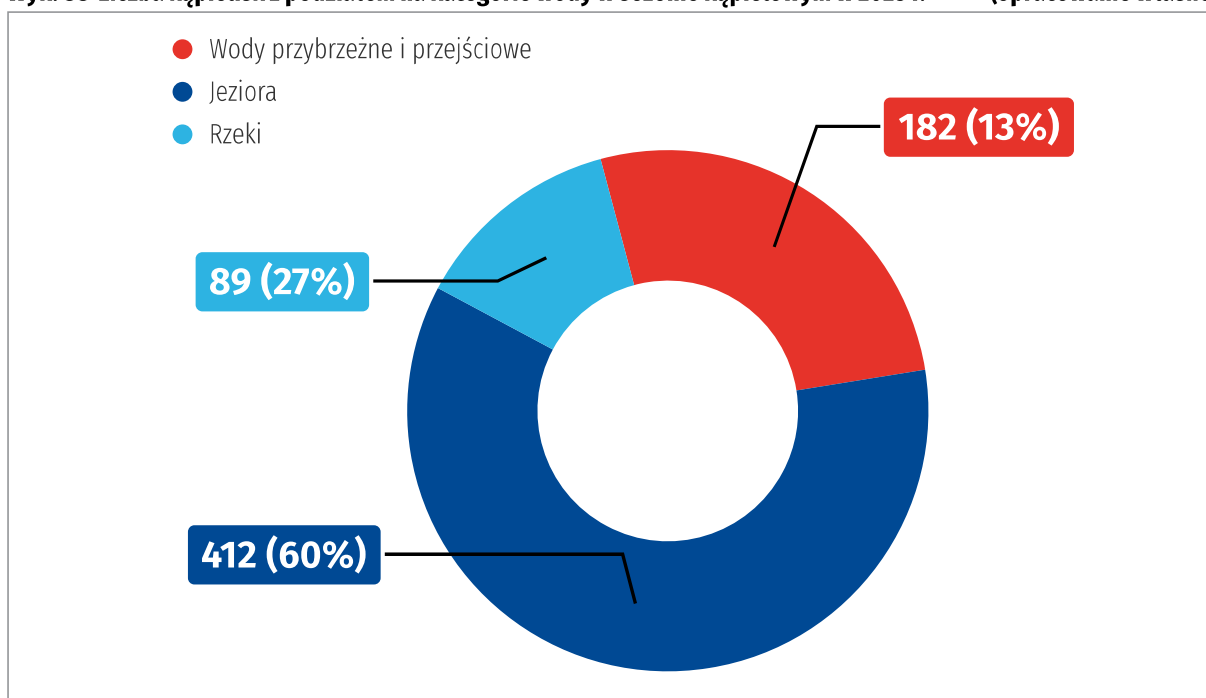
Największa liczba kąpielisk śródlądowych w 2023 r. zlokalizowana była w województwie wielkopolskim – 96.

**Tab. 34 Liczba kąpielisk w poszczególnych województwach z podziałem na rodzaj kąpieliska (opracowanie własne)**

Województwo	Kąpieliska		
	ogółem	śródlądowe	morskie
dolnośląskie	19	19	-
kujawsko-pomorskie	38	38	-
lubelskie	34	34	-
lubuskie	26	26	-
łódzkie	23	23	-
małopolskie	17	17	-
mazowieckie	32	32	-
opolskie	15	15	-
podkarpackie	12	12	-
podlaskie	13	13	-
pomorskie	134	55	79
śląskie	22	22	-
świętokrzyskie	18	18	-
warmińsko-mazurskie	43	43	-
wielkopolskie	96	96	-
zachodniopomorskie	141	38	103
<b>POLSKA</b>	<b>683</b>	<b>501</b>	<b>182</b>

W 2023 r., spośród 683 czynnych kąpielisk, większość była zorganizowana na jeziorach.

**Wyk. 88 Liczba kąpielisk z podziałem na kategorie wody w sezonie kąpielowym w 2023 r.** (opracowanie własne)



W 2023 r. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydały w sumie 3450 ocen jakości wody w kąpieliskach, w tym:

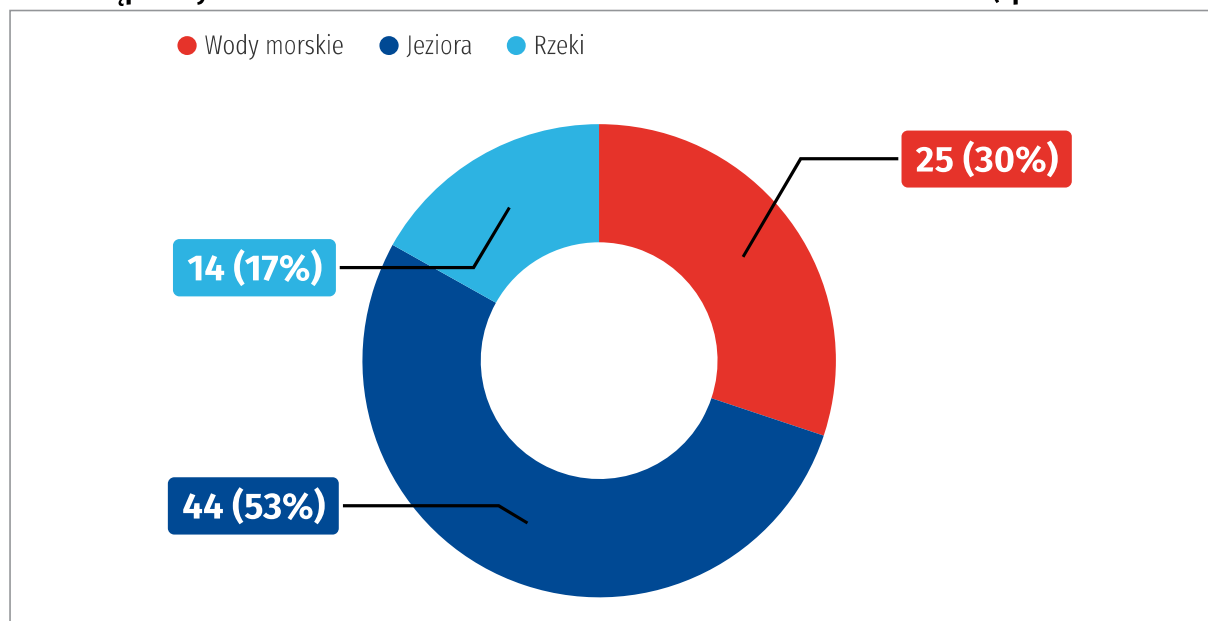
- ◆ 3208 ocen o przydatności wody do kąpeli dla 683 kąpielisk;
- ◆ 242 ocen o tymczasowym zakazie kąpeli dla 137 kąpielisk – głównie ze względu na wystąpienie zakwitów sinic lub przekroczenia parametrów mikrobiologicznych.

**Tab. 35 Liczba bieżących ocen o jakości wody wydawanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sezonie kąpielowym w 2023 r.** (opracowanie własne)

		Liczba ocen bieżących	Liczba kąpielisk, dla których wydana została ocena bieżąca	
Wszystkich		3 450	683	
Woda przydatna do kąpeli		3 208	683	
Tymczasowy zakaz kąpeli	wszystkie	242	137	
	ze względu na parametry:	mikrobiologiczne	67	52
		mikrobiologiczne i inne wymagania	2	2
		inne wymagania:	173	92
		w tym zakwit sinic	160	83

Sezon kąpielowy w 2023 r. był charakterystyczny pod względem ilości wydanych ocen bieżących o tymczasowym zakazie kąpeli ze względu na zakwit sinic, co było szczególnie odczuwalne dla turystów wypoczywających nad Morzem Bałtyckim. Do tej sytuacji przyczyniło się wyjątkowo ciepłe lato – wysoka temperatura sprzyja nadmiernemu namnażaniu się sinic, podobnie jak bezwietrzna aura i brak intensywnego mieszania się wody. Czynnikiem sprzyjającym zakwitowi sinic w Morzu Bałtyckim jest również obecność znacznych ilości azotu i fosforu.

**Wyk. 89 Liczba kąpielisk morskich i śródlądowych oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli w sezonie kąpielowym 2023 r. (opracowanie własne)**



W każdym przypadku wystąpienia okresowych zanieczyszczeń mikrobiologicznych, nadmiernego zakwitnięcia sinic lub innych przekroczeń, organizatorzy kąpielisk oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowali natychmiastowe środki zarządzenia w odniesieniu do bezpieczeństwa osób kąpiących się oraz wód w kąpieliskach. Polegały one na określeniu i ocenie przyczyn zanieczyszczenia, skutecznym informowaniu osób kąpiących się (w tym zamieszczaniu stosownych informacji na internetowym Serwisie Kąpieliskowym<sup>3</sup>), podejmowaniu czynności mających zapobiegać narażeniu osób kąpiących się na działanie zanieczyszczeń oraz obniżyć ryzyko zanieczyszczenia. Jeśli w wodzie w kąpielisku okresowo stwierdzono brak spełnienia wymagań jakości, wskazuje to na występowanie incydentalnych zanieczyszczeń mikrobiologicznych lub zakwitnięcia sinic. Ta sytuacja nie obrazuje stanu z całego sezonu kąpielowego.

Główny Inspektor Sanitarny, zgodnie z ustawą Prawo wodne, sporządził w terminie do 31 grudnia 2023 r. sprawozdanie o jakości wody w kąpieliskach w Polsce wraz z informacją o podjętych środkach zarządzenia oraz przypadkach i przyczynach zawieszenia stosowania harmonogramu pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, które przekazał Komisji Europejskiej. Na podstawie danych krajowych za 2023 r. Europejska Agencja Środowiska publikuje coroczny raport o jakości wody w kąpieliskach w Unii Europejskiej<sup>4</sup>.

<sup>3</sup> <https://sk.gis.gov.pl/>

<sup>4</sup> [https://www.eea.europa.eu/publications#c7=en&c11=5&c14=&c12=&b\\_start=0](https://www.eea.europa.eu/publications#c7=en&c11=5&c14=&c12=&b_start=0)



#### 4. Stan sanitarny miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne* poza kąpieliskami możliwe jest również utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii, które mogą funkcjonować przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, gdy utworzenie kąpieliska nie jest uzasadnione. Utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii wymaga zgłoszenia wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na planowaną lokalizację tego miejsca. Organizator może utworzyć miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, jeżeli w drodze decyzji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wniesie sprzeciwu. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii mają zabezpieczyć wyjątkowe sytuacje, w których występuje konieczność zorganizowania krótkoterminowej formy rekreacji związanej z kąpielą. Sytuacje te to przypadki, w których nie dało się wcześniej przewidzieć konieczności utworzenia terenu do kąpielii zgodnie z wymaganiami i procedurą przewidzianą dla kąpielisk. Mogą one być związane z koniecznością np. zorganizowania zawodów sportowych, obozów letnich czy wydarzeń kulturalnych połączonych z wypoczynkiem (kąpielą).

Organizator jest zobowiązany do badania jakości wody nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania tego miejsca oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania, a także każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczenia wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii. Z uwagi na prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzór nad jakością



wody miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, inspekcja ocenia wodę na bieżąco w związku z otrzymywanymi od organizatora sprawozdaniami z wyników jej badań. Jeżeli przekazane przez organizatora wyniki badań jakości wody wskazują, że woda nie spełnia wymagań, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzają kontrolę urzędową miejsca.

W 2023 r. zorganizowanych zostało 239 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel i było ich o 18 mniej niż w roku 2022. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowały 214 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, z czego w przypadku 4 wystąpiły okoliczności czasowego braku spełnienia wymagań – w większości przypadków z powodu nadmiernego zakwitnięcia sinic. W ramach nadzoru nad miejscami okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sezonie letnim 2023 r. wydały łącznie 456 bieżących ocen jakości wody, w tym 9 ocen o okresowej nieprzydatności wody do kąpiel.

**Tab. 36 Liczba miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel wg ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r. (opracowanie własne)**

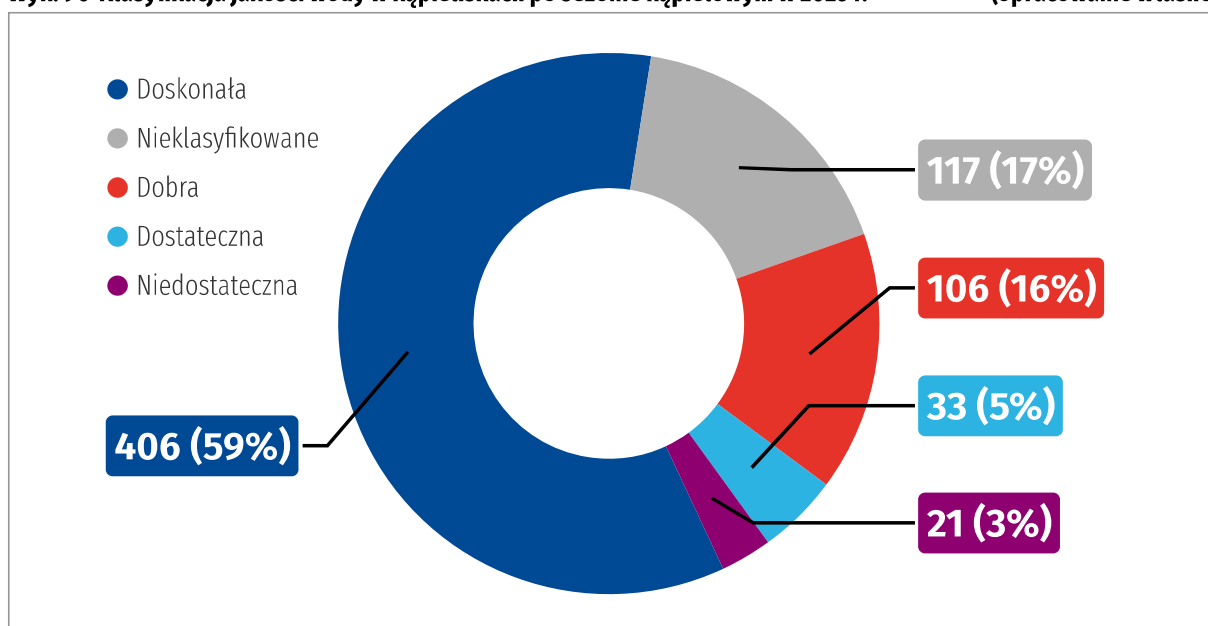
Województwo	Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel
dolnośląskie	6
kujawsko-pomorskie	18
lubelskie	5
lubuskie	14
łódzkie	4
małopolskie	4
mazowieckie	18
opolskie	1
podkarpackie	12
podlaskie	8
pomorskie	44
śląskie	11
świętokrzyskie	11
warmińsko-mazurskie	44
wielkopolskie	17
zachodniopomorskie	22
<b>POLSKA</b>	<b>239</b>

W sezonie kąpielowym w 2023 r. na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego zamieszczony został wykaz wszystkich miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który był aktualizowany co dwa tygodnie w czasie trwania sezonu kąpielowego.

## 5. Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej po zakończeniu sezonu kąpielowego w 2023 r. przeprowadziły klasyfikację jakości wody dla kąpielisk. Klasyfikacja kąpieliska jest dokonywana zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. Kąpieliska klasyfikowane otrzymują status: doskonała, dobra, dostateczna lub niedostateczna. Kąpieliska, które mogą być poddane klasyfikacji to takie, które spełniają następujący warunek: posiadają wyniki badań wody z okresu 4 lub mniej sezonów kąpielowych w ilości minimum 16 próbek lub minimum 12 próbek wody, dla kąpielisk, których sezon kąpielowy trwa krócej niż 8 tygodni. Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach przeprowadzana jest na podstawie wyników badań parametrów mikrobiologicznych *Escherichia coli* i *enterokoki*. W sezonie kąpielowym w 2023 r. klasyfikacja mogła zostać wykonana dla 566 kąpielisk – z uwagi na dostępność pełnych zestawów danych o jakości wody, niezbędnych do przyporządkowania kąpielisk do poszczególnych klas jakości wody. W sezonie kąpielowym w 2023 r. 117 kąpielisk nie zostało sklasyfikowanych przede wszystkim z uwagi na to, że były nowymi kąpieliskami i nie posiadały jeszcze pełnego zestawu danych.

Wyk. 90 Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach po sezonie kąpielowym w 2023 r. (opracowanie własne)



## 6. Serwis kąpieliskowy

Serwis kąpieliskowy zgodnie z art. 347 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne to serwis internetowy, w którym publikowane są dane o kąpieliskach w Polsce, wraz z informacjami o jakości wody w kąpieliskach. Celem Serwisu kąpieliskowego jest natychmiastowe prezentowanie aktualnych informacji o jakości wody w kąpieliskach podczas trwania sezonu kąpielowego, tak aby minimalizować ryzyko zdrowotne osób kąpiących się.

W internetowym Serwisie Kąpieliskowym, w trakcie trwania sezonu kąpielowego, publikowane były m.in. na mapie Polski wszystkie wyznaczone kąpieliska, wraz z danymi o jakości wody w kąpieliskach, podstawowymi informacjami o ich lokalizacji i dostępnej infrastrukturze oraz danymi kontaktowymi do organizatorów kąpielisk. Internetowy Serwis kąpieliskowy cieszył się dużym zainteresowaniem odbiorców i umożliwiał szybkie przekazywanie bieżących informacji o jakości wody w kąpieliskach. Publikowane w internetowym Serwisie Kąpieliskowym oceny kąpielisk, komunikaty i zalecenia dla kąpiących się stanowiły jeden z elementów krajowego systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa korzystającego z kąpielisk.

Rys. 5 Strona główna internetowego Serwisu kąpieliskowego

(źródło: sk.gis.gov.pl)

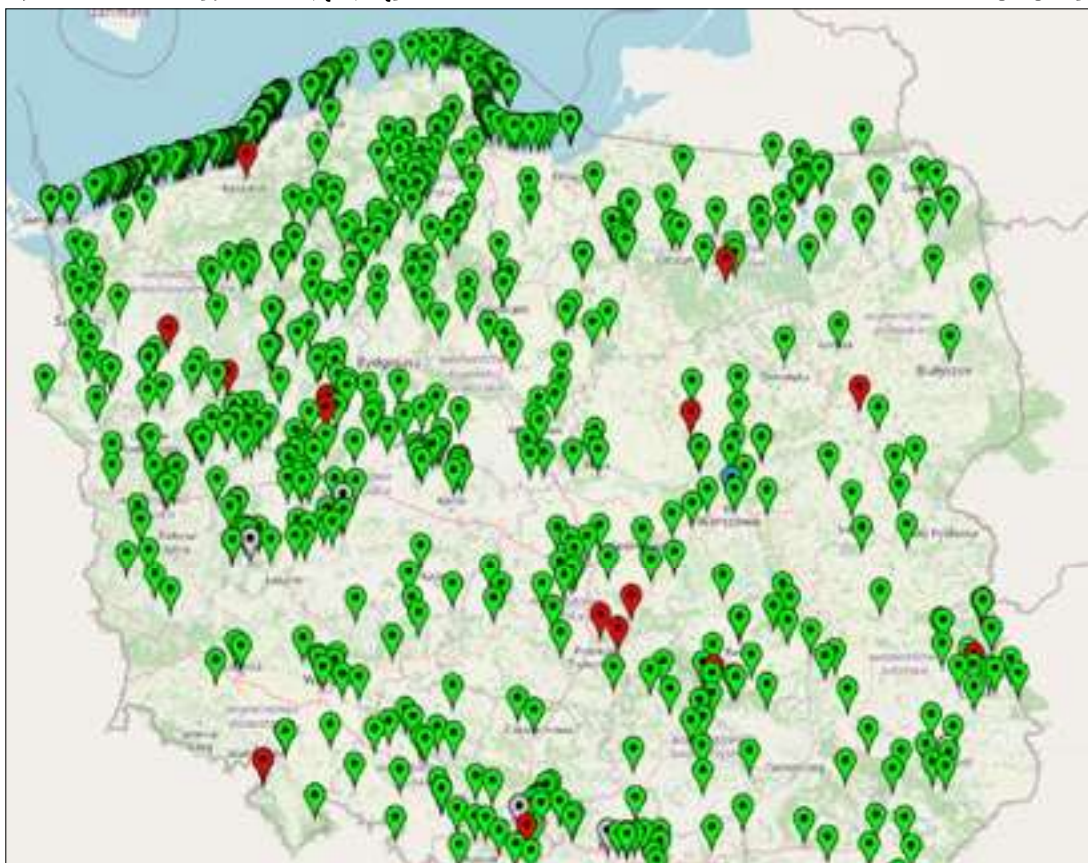


W sezonie kąpielowym 2023 r. internetowy Serwis kąpieliskowy był na bieżąco aktualizowany od 1 czerwca do 30 września, zgodnie z ustawowym okresem trwania sezonu kąpielowego. Administratorami internetowego Serwisu kąpieliskowego są Główny Inspektorat Sanitarny, wojewódzkie stacje sanitarno-

epidemiologiczne, powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz organizatorzy kąpielisk. Dla każdego kąpieliska na podstawie sprawozdania z badania jakości wody, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny dokonywał bieżącej oceny jakości wody, w celu określenia jej przydatności do kąpiel. Informacje o bieżącej ocenie jakości wody były niezwłocznie zamieszczane na stronie internetowej Serwis kąpieliskowego.

Rys. 6 Widok mapy lokalizującej kąpieliska w Polsce

(źródło: sk.gis.gov.pl)

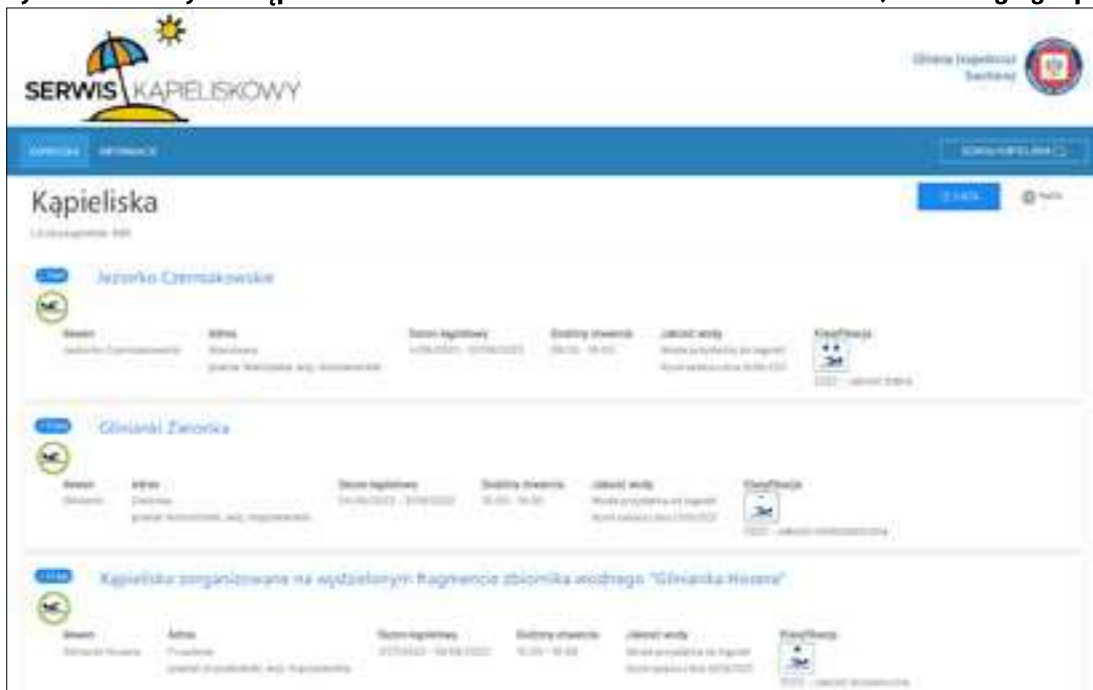


Internetowy Serwis kąpieliskowy zawierał informacje dotyczące kąpielisk, a w szczególności:

- ◆ wykaz kąpielisk i bieżącą ocenę jakości wody w kąpielisku,
- ◆ informacje o zakazie kąpielii wraz ze wskazaniem przyczyn zakazu oraz informacje o innych zaleceniach dotyczących jakości wody,
- ◆ ogólny opis wody w kąpielisku, sporządzony w oparciu o profil wody w kąpielisku, przedstawiony w języku nietechnicznym,
- ◆ informacje o krótkotrwałych zanieczyszczeniach i o rodzaju oraz spodziewanym czasie trwania sytuacji wyjątkowej, której występowania nie przewiduje się przeciętnie częściej niż raz na cztery lata (jeśli takie przypadki mają miejsce).

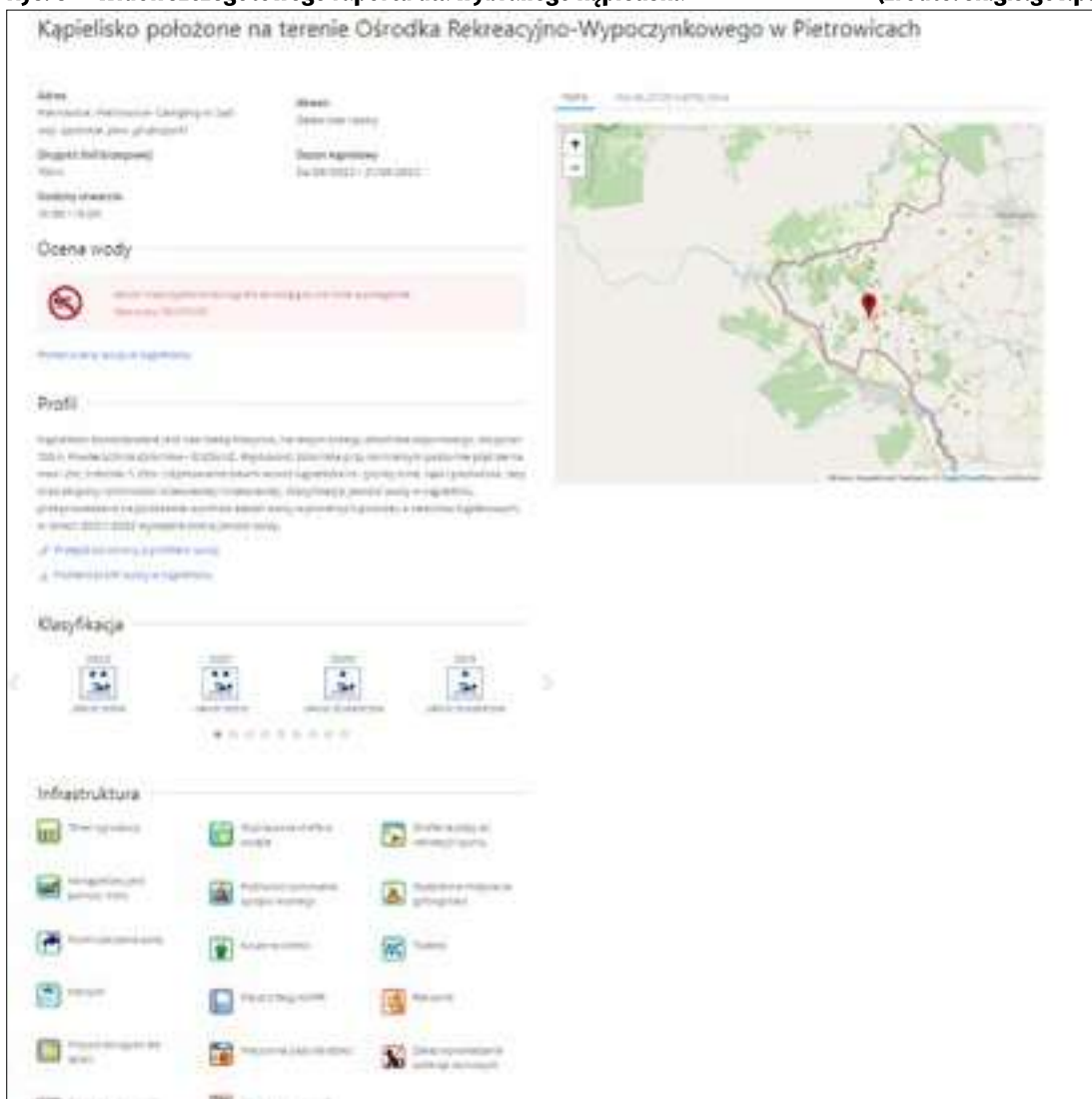
Rys. 7 Widok wykazu kąpielisk

(źródło: sk.gis.gov.pl)



Rys. 8 Widok szczegółowego raportu dla wybranego kąpieliska

(źródło: sk.gis.gov.pl)



Internetowy Serwis kąpieliskowy zawiera również informacje z zakresu infrastruktury, tj. udogodnienia i zakazy występujące na obszarze kąpieliska, sposoby jego zagospodarowania oraz informacje o przyznaniu kąpieliskom wyróżnienia Błękitna flaga.

Rys. 9 Widok przykładowej infrastruktury kąpieliska

(źródło: sk.gis.gov.pl)



W 2023 r. internetowy Serwis kąpieliskowy jak co roku cieszył się popularnością – liczba aktywnych użytkowników w bieżącym sezonie przekroczyła 500 000 odwiedzających. Najwięcej użytkowników w czasie trwania sezonu kąpielowego przypadało na 15 lipca 2023 r. (17 719).

W internetowym Serwisie kąpieliskowym zamieszczone są przydatne organizatorom kąpielisk podstawowe informacje, jak zorganizować kąpielisko. Publikowane na nim były również raporty z podsumowania sezonów kąpielowych 2010-2022 oraz kompendia wiedzy, w tym dla społeczeństwa i pracowników ochrony zdrowia o wibriozach, jak również cieszący się dużym zainteresowaniem materiał informacyjny pt. „Przyczyny występowania i zagrożenia wynikające z obecności potencjalnie toksycznych cyjanobakterii (sinic) w wodzie”.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego na stronach internetowych wojewódzkich i powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych publikowane były również komunikaty o jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiele.

## 7. Działania edukacyjne w obszarze kąpielisk

Główny Inspektorat Sanitarny, po sporządzeniu raportu o jakości wody w kąpieliskach za rok 2023, przekazał Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie oraz Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska zestawienie kąpielisk, w których odnotowano pogorszenie klasyfikacji jakości wody z prośbą o podjęcie działań na rzecz poprawy stanu ochrony wód przed zanieczyszczeniami.

Ponadto Główny Inspektor Sanitarny zwrócił się do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sprawie dalszego prowadzenia na nadzorowanym terenie działań edukacyjnych i promocyjnych, kierowanych do zarządców kąpielisk i przedstawicieli jednostek samorządów, mających na celu utrzymanie raz już utworzonych i funkcjonujących kąpielisk w kolejnych sezonach kąpielowych. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wskazują na znaczenie utrzymywania kąpielisk w kolejnych sezonach kąpielowych. Uchwalanie tych samych kąpielisk każdego roku jest istotne z uwagi na to, że obiekt raz funkcjonujący jako kąpielisko pozostaje w świadomości kąpiących się jako obiekt stały i corocznie otwierany i w związku z tym odwiedzany – niejednokrotnie bez względu na to, czy posiada status kąpieliska, czy nie.



